

Dnr: I2021/03361

Anna Liljeblad
anna.liljeblad@energigas.se

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se
i.e.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:
August.pettersson@regeringskansliet.se

Stockholm den 9 februari 2022

Remissvar av reviderade förslag av EU:s gasmarknadspaket

Energigas Sverige, som är branschorganisationen för energigaserna i Sverige, har tagit del av rubricerat förslag. Vi tackar för möjligheten att bidra med synpunkter och delger härmed vårt yttrande enligt Infrastrukturdepartementets remiss den 22 december 2021.

Inledning

Energigas Sverige välkomnar EU:s ambitiösa helhetsgrepp om klimatpolitiken. Klimatpaketet "Fit for 55" är ett stort och viktigt steg för att minska utsläppen med minst 55 procent till 2030 och nå klimatneutralitet 2050 – två angelägna mål som Energigas Sverige till fullo stöttar och står bakom.

Kommissionens initiativ att se över EU:s gasregler syftar till att ta bort onödiga regelhinder för att underlätta marknadstillträdet för förnybara och koldioxidsnåla gaser för att på så sätt bidra till att nå målen i EU:s gröna giv. Energigas Sverige instämmer i att en fullt fungerande inre energimarknad är avgörande för att säkra försörjningstrygghet, energisektorns konkurrenskraft och energi till överkomliga priser.

Gasen står idag för tre procent av den totala energianvändningen i Sverige, men cirka 20 procent av energianvändningen i sydvästra Sverige. Gasbranschen försörjer idag en stor del av Sveriges processindustrier (framför allt kemiindustrier, järn- och stålindustrin samt livsmedelsindustrier) med nödvändig energi och råvara. För dessa sektorer är tillförseln av gas avgörande för att de ska kunna fortsätta bedriva sin produktion då de i många fall saknar realistiska alternativ. Ofta handlar det om processer som kräver höga temperaturer i kombination med en snabb och exakt temperaturreglering eller processer som använder gasen som insatsråvara för produktion av kemikalier, läkemedel, målarfärg mm. Tillverkningsprocesser som ofta kräver gas är exempelvis desinficering inom läkemedelsindustrin, värmebehandling av stål, rostning av kaffe, torkning av kryddor, spannmål eller papper, mejeriers pastörisering och kokning, bageriernas stora tunnelugnar med mera.

Gasen är ett robust energislag som erbjuder flexibilitet och mångsidighet. Gas används bland annat som:

- energi och råvara till industrin,
- drivmedel utan importberoende,
- snabbstartad elproduktion vid behov,
- bränsle till sjöfarten, och
- för uppvärmning av hushåll och energi i restaurangernas och hushållens spisar, grillar och brasor.
- Gas kan även användas som energilager.

De senaste årens utveckling har visat att naturgas verkligen fungerar som en bro till ökad användning och produktion av biogas. När fordonsgasen introducerades bestod den till största del av naturgas. Idag är den så gott som helt förnybar. Inom industrin sker nu en liknande utveckling där ett 20-tal industriföretag redan har växlat över från naturgas och gasol till biogas och biogasol. Sjöfarten har visat att de naturgasdrivna fartygen går lika bra att köra på biogas. Biogasandelen i Sveriges största gasnät (det västsvenska gasnätet) ökar snabbt och uppgår nu till drygt 30 procent. I Stockholm, där totalvolymerna är mindre, är biogasandelen redan uppe i 84 procent. Nästintill alla privata gaskunder som använder gas för uppvärmning eller till matlagning har ställt om till biogas.

Bland biogasens många fördelar kan nämnas att biogas är en del av ett slutet kretslopp där samhällets avfall, som matrester, avloppsvatten och restprodukter från industrin ger förnybara produkter som drivmedel, el, värme och växtnäring. Produktion och användningen av biogas och dess rötrester (biogödsel och rötslam) är därmed en viktig och central del av en cirkulär biobaserad ekonomi och bidrar till miljö- och klimatnytta längs hela cirkeln. Biogas har stor inhemsk produktionspotential och kan därmed bidra till försörjningstryggheten.

Vätgas är sedan länge en viktig råvara inom delar av processindustrin. Merparten av den vätgas som används idag i Sverige (cirka 6 TWh/år) används inom industrin, främst inom kemi- och raffinaderiindustrin, och är av fossilt ursprung. Sedan EU:s vätgasstrategi¹ presenterades den 8 juli 2020 har det inte varit någon tvekan om att EU-kommissionen ser vätgasen som en nyckelspelare på vägen mot noll nettoutsläpp 2045. EU-kommissionen har pekat ut tre bärande delar i unionens gemensamma energiomställning där vätgas är en del jämte elektrifiering och energieffektivisering.

Det finns idag ett antal större industriprojekt i Sverige, där produktion och användning av vätgas är, eller planeras bli, central i en eller flera nya värdekedjor. En väl utbyggd infrastruktur för vätgas är dock avgörande för om vätgasen ska bli den nyckelspelare i omställningen som den behöver bli. Men att bygga och investera i infrastruktur för gas tar tid, inte minst till följd av långa tillståndsprocesser. Det kommer även att ta lång tid att få storskalig produktion av förnybar vätgas på plats, vilket även EU-kommissionen konstaterade i EU:s vätgasstrategi. Av den anledningen måste produktion av vätgas genom reformering av naturgas i kombination med CCS, så kallad koldioxidsnål vätgas, stödjas parallellt med att fossilfri produktion skalas upp. Det är ingen tvekan om att vi behöver komma igång nu. ***Energigas Sverige vill se tydlig reglering för investeringar och utbyggnad av vätgasnät snarast.***

Övergripande synpunkter

Gasen står för 22 procent av EU:s energikonsumtion och är därmed den näst största energibäraren i EU, men har till allra största del fossilt ursprung. Gasen har idag en viktig roll för EU:s elproduktion (ca 20 procent) och värmeproduktion (cirka 40 procent). Gasen har en avgörande roll för omställningen och är bland annat viktig för elektrifieringen. Både biogas och koldioxidsnål vätgas är avgörande för att lyckas med arbetet att ställa om till klimatneutralitet.

Det är viktigt att det föreslagna lagstiftningspaketet är utformat så att hänsyn kan tas till de olika förutsättningar som råder i olika länder. Sverige är ett avlångt land, utan heltäckande gasnät, men där gasen är oerhört viktig för vissa industrier, både i anslutning till gasnätet och utanför gasnätet. Andelen biogas är hög och möjligheterna att producera koldioxidsnål eller förnybar vätgas är stora. Sverige har en väl utbyggd infrastruktur för flytande gas och användningen, främst av flytande biogas, ökar framför allt i transportsektorn. Det är viktigt att denna utveckling inte försvåras av för stora krav på detaljerad rapportering och en ökad administration för aktörerna på marknaden.

Under år 2021 genomfördes en studie inom ramen för Energiforsks verksamhet, [The role of gas and gas infrastructure in Swedish decarbonisation pathways 2020-2045](#). Syftet med studien är att utforska vilken roll förnybar och koldioxidsnål gas och gasinfrastruktur kan spela i ett klimatneutralt

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0301&from=SV>

svenskt energisystem 2045, vilket ju ligger väl i linje med ambitionen som finns i arbetet med tredje gasmarknadspaketet.

Några viktiga resultat från studien är:

- Säkerställ att marknadsutformningen ger nödvändiga förutsättningar för energiföretagen att finansiera utbyggnad av infrastruktur för både tillförsel och distribution av energi.
- Utveckling och test av marknadsutformning kan lämpligen göras i regulatoriska sandlådor före allmän implementering.
- Sätt tydliga mål och strategier för vätgas, havsbaserad vind, och biogas. Sveriges strategier bör utvecklas i samklang med EU:s mål kring dessa tekniker och energibärare.
- Samplanera el- och gasinfrastrukturen genom att identifiera prioriterade el och gasnätsförstärkningar, potentiella synergier mellan el- och gasnäten, och möjligheter till proaktiv nätutbyggnad.
- Skapa nya finansieringsmodeller för marknaden att investeringar i ny vätgasinfrastruktur.

En slutsats är även att Sverige bör kunna producera vätgas till internationellt konkurrenskraftiga priser, även om denna aspekt inte var fokus för studien. Det indikerar att svenska produktionskapaciteten för vätgas kan växa ytterligare för att möta efterfrågan i övriga Europa via Danmark, och/eller till Finland via Sverige.

För mycket detaljreglering i tredje gasmarknadspaketet

En EU-förordning är direkt tillämplig och gäller i alla medlemsländer utan att inkorporeras i nationell lagstiftning. Den blir en del av den nationella lagstiftningen genom sitt ikraftträdande. Om en medlemsstat har nationella bestämmelser som strider mot en gällande EU-förordning är det förordningen som gäller.

Energigas Sverige ser en risk med förslaget att besluta så detaljerad lagstiftning i tredje gasmarknadspaketet. Med en sådan utformning ges inga eller små möjligheter att ta hänsyn till medlemsstaternas olika förutsättningar. Sverige är ett avlångt land, utan heltäckande gasnät, men med en hög och växande andel förnybar gas i nätet. Denna situation skiljer sig helt från situationen i många andra länder. För att varje medlemsstats unika förutsättningar ska tas till vara bör reglerna i första hand läggas fast i direktivet, med utrymme för nationell flexibilitet vid implementeringen i lagstiftningen i respektive land.

Energigas Sverige menar även att det i tredje gasmarknadspaketet kommer in förslag på reglering av frågor som hanteras i andra direktiv och förordningar vilket kan göra det otydligt vid implementeringen av gällande regelverk. I inledningstexten till direktivet konstateras exempelvis att reglering kring solidaritet och frågor som rör försörjningstrygghet hanteras både i förslaget på detta direktiv men också i (EU) 2017/1938. Mot bakgrund av eskalerande energipriser under hösten 2021 vill Kommissionen särskilt lyfta frågan i tredje gasmarknadspaketet för att säkerställa samarbete och resiliens för att erhålla en mer effektiv och koordinerad användning av lager och andra solidaritetsmekanismer. Exempel på andra sådana frågor är unionsdatabasen, se kommentar nedan kring artikel 8, punkt 10, och frågor som regleras i Förnybartdirektivet², förkortat REDII.

Om hänvisningar till delegerade och implementerande akter

Energigas Sverige noterar också att det finns ett antal hänvisningar till delegerade och implementerande akter i Kommissionens förslag. ***Energigas Sverige anser generellt att det finns anledning att vara försiktig med den typen av bemyndigande som ger Kommissionen råddighet att via delegerade akter förändra innebörden av lagstiftning som tidigare behandlats inom EU:s lagstiftningsprocess.***

---

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor

Industrins perspektiv – använder gas även som råvara

Gasen har en viktig roll som insatsråvara, exempelvis inom kemi- och stålindustrin. Många kemiindustrier använder idag naturgas som en råvara då den (kolföreningen) är en viktig komponent vid framställning av exempelvis kemiskt framställda produkter. Dessa industrier har höga ambitioner att ställa om till biogas så snart förutsättningarna finns. Industrier som använder metan som råvara är dock beroende av att gasen håller en jämn gaskvalitet över tid och är väldigt känsliga för stora variationer. Även vätgas används idag ofta som en råvara, inom exempelvis raffinaderierna och kemiindustrin, vilket ställer krav på en jämn gaskvalitet. **Energigas Sverige anser därför att det är mycket olyckligt att råvaruperspektivet saknas helt i Kommissionens förslag.**

Om reglering och åtskillnadsregler

Utbyggnaden av vätgasinfrastruktur kommer att vara avgörande för omställningen. När stora mängder energi ska transporteras mellan produktion och förbrukare är det viktigt att det sker på ett säkert och energi- och kostnadseffektivt sätt. Att transportera energi i form av vätgas i vätgasnät är 2–4 gånger billigare³ än att transportera energin i form av el, även off-shore. Eftersom kraftproduktionen i många fall kommer att ligga långt från förbrukningen är det sannolikt att en infrastruktur för vätgas kommer att växa fram i stora geografiska kluster.

Det är positivt att det i Kommissionens förslag föreslås att vätgasnät ska regleras. Däremot **anser Energigas Sverige att krav på reglering behöver finnas plats redan från början, innan nya vätgasnät börjar byggas i stor skala, i stället för den 31 december 2030 så som Kommissionen föreslår.** Energigas Sverige anser att säkerhetsaspekten är mycket viktig och ser annars en påtaglig risk att regionala vätgasnät hunnit byggas upp enligt olika förutsättningar, standarder, tryck etc, och att det därmed uppstår problem när dessa regionala kluster ska anslutas till varandra och byggas ihop till ett sammanhållet nationellt vätgasnät.

Att introducera vätgas i stor skala på marknaden är viktiga delar i Kommissionens gasmarknads paket och en väl utbyggd infrastruktur för vätgas är avgörande för om vätgasen ska bli den nyckelspelare i omställningen som den behöver bli. I direktivet (kapitel 9, sektion 4) anges vilka åtskillnadsregler som krävs för en nätoperatör för vätgas. **Energigas Sverige anser att dessa krav är svårtolkade och att det är olyckligt att kraven är hårdare för en nätoperatör för vätgas än vad som gäller för naturgas och el idag.** Risken med hårdare krav på vätgas är att det kommer motverka utbyggnaden och att viktiga aktörer stängs ute. Näten (både transmission och distribution) för naturgas tillhandahåller idag en viktig tjänst för samhället och har möjliggjort en effektiv, transparent och icke-diskriminerande nätåtkomst samtidigt som de investeringar som behövs i nätet har genomförts. Vätgasinfrastrukturen kommer sannolikt att dela samma monopolistiska egenskaper som överföringsnäten för el och naturgas och det finns därför ingen anledning att anta att befintliga åtskillnadsmodeller som finns inom naturgassektorn inte skulle kunna tillämpas på samma sätt inom vätgassektorn. I direktivförslaget framgår i artikel 62 att medlemsstaterna ska säkerställa att nätoperatören för vätgas åtskiljs i enlighet med de reglerna som gäller för en systemansvarig för överföringssystemet (TSO) för naturgas (artikel 56 (1-3)). Vidare framgår det att distributionsnätoperatörer som vill omvandla sitt gasnät till vätgas och/eller investera i ny infrastruktur för vätgas kommer få utökade krav på åtskillnad. I befintlig lagstiftning är åtskillnadsbestämmelserna för distributionsnätoperatörer inte lika omfattande som de som gäller för en TSO. Vidare är distributionsnätoperatörerna i många fall en del av kommunala eller offentligt ägda energibolag med en bred energiverksamhet i sitt geografiska närområde där önskad sektorkoppling enkelt kan uppnås. **Energigas Sverige anser därför att det är viktigt att det inte ställs hårdare krav på åtskillnad för nätoperatör för vätgas än vad som gäller för naturgas och el.**

I artikel 63 anges att om en nätoperatör för vätgas ingår i ett företag som är verksamt inom överföring eller distribution av naturgas eller el krävs att nätoperatören för vätgas är oberoende

³ https://gasforclimate2050.eu/wp-content/uploads/2021/06/EHB_Analysing-the-future-demand-supply-and-transport-of-hydrogen_June-2021_v3.pdf

åtminstone vad gäller sin juridiska form. **Energigas Sverige anser att det är viktigt att kunna dra nytta av den samverkan som kan uppnås mellan naturgas- och vätgasnätverksamhet gällande exempelvis kompetens, kunskap och resurser som krävs för att utveckla och säkert driva gas- och framtida vätgasnät.** Befintliga gasnätsoperatörer kan erbjuda både en drivkraft och kostnadsbesparingar för både naturgas och vätgas till nytta för hela samhället. **Förslaget om den legala åtskillnaden bör därför inte utesluta viktiga aktörer eller förhindra synergier mellan naturgas- och vätgasnätverksamhet.**

Energigas Sverige noterar även att det i det tredje gasmarknadspaketet inte görs någon skillnad på systemansvarig för överföringssystemet (TSO) och systemansvarig för distributionssystemet (DSO) inom vätgas. Istället blir alla aktörer nätoperatörer för vätgas oavsett storlek, läge eller nättryck. En aktör på naturgasmarknaden som idag är en TSO är involverad i flertalet europeiska sammanhang och hanterar en mängd frågor rörande nätkoder, försörjningssäkerhet, nätplanering etc. Detta är uppgifter som ingen av de svenska DSO:erna för naturgas behöver eller ska behöva engagera sig i. Detta system fungerar bra för naturgasmarknaden och **Energigas Sverige ifrågasätter därför om verkligen alla nätoperatörer för vätgas, även de allra minsta bolagen, bör eller ska vara involverade på samtliga internationella nivåer som föreslås i förordningen, eller om det finns anledning att även för vätgasmarknaden dela in aktörerna på TSO- respektive DSO-nivå.**

Detaljerade synpunkter på förslaget till förordning

Kapitel 2 GENERAL RULES APPLICABLE TO THE NATURAL GAS AND HYDROGEN SYSTEMS

Sektion 2 NETWORK ACCESS

Artikel 16 Tariff discounts for renewable and low carbon gases

Artikeln innehåller krav på att inmatning av förnybar och koldioxidsnål gas ska få 75 procent rabatt på inmatningstariffen. Rabatten ska sedan ökas till hundra procent. Energigas Sverige anser att det är positivt att Kommissionen föreslår åtgärder för att öka andelen förnybar och koldioxidsnål gas på gasnäten. **Däremot anser Energigas Sverige att kravet är för detaljerat då det tydligt anges vilka nivåer som ska införas.** Istället bör det formuleras som en möjlighet till rabatt eller ett krav på rabatt på tariffen för inmatning av förnybar och koldioxidsnål gas, utan att rabattens storlek läggs fast. Den minskade kostnaden från inmatningstariffen kommer med största sannolikhet bäras av naturgas-kunderna. Sverige skiljer sig jämfört med stora delar av Europa och har idag färre kunder på totalen där flera redan idag ställt om till biogas. Viljan att ställa om hos övriga aktörer är stor men förutsättningarna saknas idag. Det är därför viktigt att naturgasanvändningen inte fördröjas för snabbt, utan detta måste gå i linje med möjligheten att kunna ställa om.

Energigas Sverige anser att översiktliga åtgärder för att öka inmatning av förnybar och koldioxidsnål gas bör anges i direktivet för att skapa möjlighet för anpassning efter nationella förutsättningar. Detta bör ersätta de mer detaljerade krav som nu föreslås införas i förordningen.

Sektion 3 TRANSMISSION, STORAGE, LNG AND HYDROGEN TERMINAL SYSTEM OPERATION

Artikel 20 Hydrogen blends at interconnection points between Union Member States in the natural gas system

Artikeln innehåller krav på att alla TSO:er måste acceptera upp till 5 volymprocent inblandning av vätgas i naturgassystemet från 2025-10-01. Detta kommer medföra att gaskvaliteten på gasnätet kommer att variera till följd av varierad inblandning av vätgas. Eftersom flera av de stora gaskunderna på den svenska marknaden (och även på delar av den europeiska marknaden) använder gasen som råvara och då är beroende av en jämn gaskvalitet över tid kommer detta ge stora störningar för dessa kunder. **Energigas Sverige anser därför att Sverige ska verka för att**

denna skrivning tas bort så att gaskunderna beaktas. Om det ska vara möjligt att blanda in vätgas på nätet är det viktigt att det ställs krav på att inblandningen inte varierar utan att den ligger på samma nivå. Detta för att undvika problem hos berörda industrier.

Kapitel 3 RULES APPLICABLE TO THE DEDICATED HYDROGEN NETWORKS

Artikel 40 European Network of Network Operators for Hydrogen, artikel 42 Tasks of the ENNOH och artikel 44 Costs

I förordningen föreslås att ett separat europeiskt nätverk för nätoperatörer för vätgas (ENNOH) inrättas. I Artikeln 40 ställs krav på att nätoperatörerna för vätgas ska samarbeta genom ENNOH för att främja utvecklingen och funktionen av den inre marknaden för vätgas och för gränsöverskridande handel. Syftet är även att säkerställa optimal förvaltning, samordnad drift och sund teknisk utveckling av det europeiska vätgasnätet. Vidare i artikel 42 presenteras en lång lista med de uppgifter som ENNOH ska hantera, bland annat utvecklande av nätkoder, nätutvecklingsplaner, samarbeta med ENTSOE och ENTSG etc. Energigas Sverige noterar även att det i det tredje gasmarknadspaketet inte görs någon skillnad på TSO- och DSO-nivå inom vätgas. Istället blir alla aktörer nätoperatörer för vätgas oavsett storlek, läge eller nättryck. Idag är TSO:er på naturgassidan involverade i ENTSG och hanterar frågor rörande nätkoder, försörjningssäkerhet, nätplanering etc. Detta är uppgifter som ingen av de svenska distributionsnätoperatörerna för naturgas behöver eller ska behöva engagera sig i. Detta system fungerar bra för både naturgas och el (ENTSG) och Energigas Sverige ifrågasätter därför om alla nätoperatörer för vätgas, även de små bolagen, bör eller ska vara involverade på samtliga internationella nivåer som föreslås i förordningen. I artikel 44 anges att kostnaderna för ENNOH ska fördelas mellan nätoperatörerna för vätgas. **Energigas Sverige undrar därför om inte nuvarande kompetens, organisation och rutiner som redan finns inarbetade inom ENTSG kan utnyttjas bättre för att uppnå sektorkoppling och synergier mellan näten (naturgas, vätgas och el) och mellan de europeiska nätverken, detta i syfte att effektivisera och inte fördyra utbyggnaden av vätgas.**

Detaljerade synpunkter på förslaget till direktiv

Kapitel 1 Subject matter, scope and definitions

Artikel 2 Definitions

Enligt definitionen av "natural gas", punkt 1, definieras biogas som naturgas under förutsättning att den på ett säkert sätt kan matas in och transporteras via naturgassystemet (natural gas system). **Energigas Sverige motsätter sig att biogas inkluderas i definitionen av naturgas, och anser att definitionerna istället bör särskiljas.** Det är viktigt att biogas som samdistribuerats med naturgas via gasnätet, och som avtalas, handlas och används av kunder i olika sektorer på ett tydligt sätt definieras som biogas. Om biogas som samdistribuerats med naturgas definieras som naturgas riskerar efterfrågan på biogas från kunder som vill bidra till den gröna omställningen att minska.

I punkt 4 definieras "Natural gas system" som ett system av infrastruktur inklusive rörledningar, LNG terminaler och lagringssystem, som transporterar metan (alltså både naturgas och biogas).

Energigas Sverige anser att det är olyckligt att gasnätet på detta vis definieras som ett naturgasnät trots att en växande andel av gasen som distribueras via gasnätet består av biogas. Som exempel kan nämnas att andelen biogas i Stockholms gasnät redan uppgår till 84 procent, och att andelen biogas på det västsvenska gasnätet är mer än 30 procent. Idag är det flertalet kunder (både inom privata sektorn och inom övriga sektorer) som handlar 100 procent biogas. Att i det läget fortsatt benämna gasnätet som ett naturgasnät ger en missvisande bild, som medför associationer att gasnätet enbart transporterar och överför ett fossilt bränsle, när gasnätet i själva verket är en möjliggörare för att transportera biogas på ett mycket kostnadseffektivt och energieffektivt sätt. Gasnätet är därigenom en viktig förutsättning för omställningen och bidrar till möjligheten att nå våra klimatmål. Detta bör tydligare avspeglas redan i definitionerna. **Energigas**

Sverige anser av den anledningen att naturgassystemet (natural gas system) istället bör benämnas som gassystemet.

Angående definitionerna av "low-carbon gas" i punkt 11 och "low-carbon fuels" i punkt 12, se kommentar under våra synpunkter på artikel 8 nedan.

Kapitel 2 General rules for the organisation of the markets

Artikel 3 Competitive, consumer-centred, flexible and nondiscriminatory markets for gases

I punkt 1 anges att alla kunder ska ha rätt till att ha fler än ett leverantörskontrakt för naturgas eller vätgas på samma gång/vid samma tillfälle. Det är svårt att förstå hur det ska fungera rent praktiskt då det vanligen endast finns en rörledning som gasen transporteras i. För att detta ska kunna fungera krävs att kunden har flera anslutningar och olika mätpunkter (där varje mätpunkt bara kan ha en leverantör och en balansansvarig). Om det enbart finns en mätpunkt hos kunden går det inte att mäta hur stor volym som kommer från den ena eller den andra leverantören. Problemet gäller både naturgas och vätgas. Om punkten ska kvarstå bör detta förtydligas.

Artikel 8 Certification of renewable and low carbon fuels

Punkt 1. Det är rimligt att förnybara gaser fram till och med produktionen ska uppfylla hållbarhetskriterierna i Art 29 och 30 i REDII och de krav om kontrollsystem och principer om massbalans som ställs där. "Certified" bör dock bytas till "comply with" för att inte utesluta verifiering via nationella system som inte godkänts som frivilligt certifieringssystem. **Energigas Sverige anser dock, i likhet med EBA, Eurogas med flera att för distributionsledet (det vill säga från produktion/injektion fram till slutkonsumtion) bör ursprungsgarantier som försetts med information om uppfyllande av hållbarhetskriterierna få användas.** Det innebär att massbalans enligt hållbarhetskriterierna bör användas fram till och med produktion av gasen och därefter spårbarhet genom ursprungsgarantier (book and claim).

Punkt 2. För "low-carbon gases" är det på samma sätt som för förnybara gaser enligt Punkt 1 rimligt att det ställs krav på kontrollsystem, massbalans och metod för beräkning av växthusgasminskning i enlighet med REDII som föreslås. **Men även här bör Kommissionen föreskriva att informationen ska anges på ursprungsgarantier och att det uppströms produktion/injektion (det vill säga i för distributionsledet) är ursprungsgarantier som ska användas.**

Punkt 3 och 4 genomför de krav på rapportering, tredjepartsgranskning med mera som ställs på förnybara bränslen i REDII, vilket är fullt rimligt.

Punkt 5. **Energigas Sverige är kritiska till att metod för hur växthusgasutsläppen ska beräknas för "low-carbon fuels" ska tas fram av Kommissionen genom delegerad akt.** Det är för viktiga regler för att ge Kommissionen mandat att på egen hand definiera dem, dessutom bör de vara kända då direktivet antas eftersom det är så pass avgörande. Parallell kan dras till de delegerade akter om beräkningsmetod för Renewable Fuels of Non Biological Origin, RFNBO, i REDII och som föreslagits i förslaget till ändring av REDII (REDIII) - helt avgörande regler som kommer väldigt sent samtidigt som direktivet innehåller mål för dessa bränslen. Det är inte acceptabelt. **Energigas Sverige efterlyser också ett klargörande om hur low-carbon fuels och RFNBO förhåller sig till recycled carbon fuels.**

Punkt 6 och 7 ger Kommissionen möjlighet att godkänna frivilliga certifieringssystem precis som för biobränslen i REDII, och att medlemsstaterna måste godkänna dessa som bevis. **Energigas Sverige anser att det är en bra lösning, men att Kommissionen inte bör få självbestämmande.** Det är mycket viktigt att guidelines eller "implementing acts" tas fram genom förhandlingar med medlemsstaterna och industrin eftersom dessa kan få avgörande betydelse för hur regelverket ska tolkas och marknaden ska fungera.

Punkt 10. **Energigas Sverige motsätter sig att Unionsdatabasen i REDII utvidgas ytterligare. Energigas Sverige motsätter sig även att transaktioner för alla förnybara gaser ska registreras i Unionsdatabasen så som föreslås i REDIII och att det ska breddas ytterligare genom att low-carbon gases också ska omfattas enligt detta förslag. Energigas Sverige efterlyser istället en enklare lösning som baseras på en kombination av hållbarhetskriterier och ursprungsgarantier med hållbarhetsinformation (UG+).**

Som nämnts ovan anser Energigas Sverige att certifiering, kontrollsystem och massbalansprincip i enlighet med REDII (respektive motsvarande krav för low-carbon gases) ska gälla till och med produktion och injektion. Vid produktion/injektion utfärdas en ursprungsgaranti för den certifierade gasen. Kommissionen bör uppgradera Art 19 i REDII så att ursprungsgarantierna ska innehålla uppgifter om uppfyllande av hållbarhetskriterier enligt REDII för förnybara gaser respektive motsvarande certifiering i enlighet med Artikel 8 i detta förslag, liksom uppgift om växthusutsläpp (se vidare kommentar under Annex 5). Uppströms produktion/injektion ska i stället systemet med ursprungsgarantier användas för att spåra transaktioner och säkerställa att ingen dubbelräkning sker. För flytande och fasta biobränslen finns inte ursprungsgarantier, varför Unionsdatabasen kan vara motiverat för att säkerställa att ingen dubbelräkning sker. Men för gas finns nu detta marknadsinstrument med alla nödvändiga uppgifter som kan uppnå de syften som Kommissionen har med Unionsdatabasen: att spåra transaktioner av hållbara gaser, följa upp måluppfyllelse och säkerställa att ingen dubbelräkning sker. Unionsdatabasen bör antingen exkludera gaser, alternativt så sker registrering i databasen endast i samband med att en UG utfärdas (vid produktion/injektion) och vid annullering (vid slutkonsumtion/ursprungsmärkning).

Kapitel 3 Consumer empowerment and protection and retail markets

Artikel 11 Right to switch and rules on switching-related fees

I punkt 1 anges att det får ta max tre veckor för att byta leverantör, fram till senast år 2026 då bytet därefter tekniskt ska kunna ske inom 24 timmar på vardagar. Ett leverantörsbyte inom 24 timmar är inte möjligt för gasleverantörerna att hantera då de handlar gasen dagen innan den används av kunden. Dessutom krävs en administration för att genomföra själva bytet.

Artikel 15 Bills and billing information och Annex 1

I punkt 1 hänvisas till Annex I gällande minimikrav på vad som måste finnas på fakturan. I Annex I kapitel 1 (MINIMUM REQUIREMENTS FOR BILLING AND BILLING INFORMATION FOR GASES) punkt 1.3a anges att kundens gasförbrukning ska jämföras med gasanvändning samma period året innan i grafisk form. För att en gasleverantör ska kunna uppfylla detta krävs att kunden var kund hos samma leverantör även samma period föregående år. Är det en ny kund för gasleverantören saknas den här informationen. Vidare, i punkt 1.3 c anges att kunden ska få tillgång till en jämförelse av förbrukningen med en genomsnittlig "normaliserad" förbrukningsprofil inom samma kundkategori som de tillhör. Här måste det framgå var aktörerna kan hitta den här informationen och det är inte givet att leverantör/nätägare vet vilken typ av kundgrupp kunden tillhör.

Annex I – Punkt 5 Disclosure of energy sources

Här införs ursprungsmärkningskrav för förnybara gaser baserat på ursprungsgarantier (UG). Det är rimligt och väntat när UG genom REDII nu har utvidgats till förnybar gas, men där det till skillnad från el saknas ursprungsmärkningskrav kopplade till UG. Det föreslås införas genom detta direktiv. Även om implementeringen av UG för gas är försenad på grund av att revisionen av den mandaterade standarden EN16325 om UG fortfarande inte är klar, så bör det när det väl är implementerat kunna fungera. Viktigt dock att tiden för när ursprungsmärkningskravet börjar gälla synkroniseras med att standarden är klar och medlemsstaterna hunnit implementera systemet med UG fullständigt.

Genom Annex punkt 5 införs en skyldighet att tillhandahålla CO₂-utsläpp på levererad gas till kund. Indirekt ställs då krav på att sådan information framgår på UG. **Energigas Sverige stödjer detta.** Värt att notera att växthusgasutsläpp sannolikt kommer att finnas med som en frivillig uppgift i UG-standard, det vill säga vare sig utfärdandemyndigheter (issuing bodies) eller producenter blir

skyldiga att införa uppgiften på UG. Vidare så kommer inte metod för växthusgasberäkning att formellt harmoniseras genom standarden. Det bör därför i Annex punkt 5 dels tydliggöras att det är livscykelutsläpp uttryckt i CO₂-ekvivalenter (det vill säga fossila CO₂-utsläpp samt metan- och lustgasutsläpp ska ingå) för samtliga gaser, dels tydliggörs vilka värden eller vilken metod för beräkning av växthusgasutsläpp som ska användas gällande fossila gaser. **När det gäller växthusgasutsläpp för förnybara gaser anser Energigas Sverige att det ska vara livscykelutsläpp beräknade i enlighet med metodiken i Annex V och VI i REDII och inget annat.** Det kan noteras att det inte finns någon skyldighet för medlemsstater att erbjuda UG för fossila gaser enligt REDII Artikel 19, så det är inte självklart (eller troligt) att växthusgasutsläpp för fossila gaser kommer kunna tillhandahållas via UG utan ytterligare reglering kring detta. Kommissionen bör överväga om inte krav på full ursprungsmärkning bör införas genom UG för alla gaser (fossila, low-carbon och förnybara).

Precis som för fossila gaser specificeras inte i Annex 5 hur ursprungsmärkning/bestämmande av andel av low-carbon gases ska göras. Det föreslås inga krav om användande av UG eller annan föreskriven metod. Det är en rimlig konsekvens av att det i REDII inte finns någon skyldighet (bara möjlighet) för medlemsstater att erbjuda UG för andra gaser än förnybara, varför krav om UG för dessa gaser inte säkert kan uppfyllas utan att motsvarande skyldighet införs i REDII. I artikel 2 definieras low-carbon gases. I artikel 8 föreslås regler för hur växthusgaskravet på 70% reduktion ska beräknas för att omfattas av definitionen samt regler om kontrollsystem, tillhandahållande av information till kunder osv (med hänvisning till REDII:s hållbarhetskriterier och delegerade akter). **Energigas Sverige anser att det vore lämpligt om UG blir den metod som används för ursprungsmärkning även för dessa gaser, så att inte olika metoder används för olika typer av gaser.** Se även under punkten Artikel 8.

Artikel 16 Smart metering systems in the natural gas system, Artikel 19 Entitlement to a smart meter for natural gas och Artikel 20 Conventional meters for natural gas

I artikel 9.1 i det ursprungliga så kallade Energieffektiviseringsdirektivet⁴ fanns krav på att medlemsstaterna skulle se till att slutanvändare av el, naturgas, fjärrvärme, fjärrkyla och varmvatten för hushållsbruk, så långt det är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och proportionerligt i förhållande till möjliga energibesparingar, skulle ha individuella mätare som till ett konkurrenskraftigt pris korrekt visar slutanvändarens faktiska energianvändning och ger information om faktisk användningstid. Om medlemsstaten konstaterade att det inte skulle vara kostnadseffektivt att installera sådana mätare, tilläts alternativa kostnadseffektiva metoder för mätning av användningen. Regeringen bedömde då (se prop. 2013/14:174) att det inte är ekonomiskt försvarbart att installera mätare och säkerställa faktureringsuppgifter grundade på förbrukningen för kunder som använder naturgas enbart för matlagning, så kallade spiskunder och spiskunderna fick därmed ett undantag från kravet på individuell mätning genom förordning (2014:348) om energimätning i byggnader.

I det reviderade Energieffektiviseringsdirektivet⁵, togs kraven på individuell mätning av naturgas bort. Även för el ändrades kraven. Eftersom kraven på individuell mätning tagits bort i det nu gällande direktivet behövs inte längre något undantag för spiskunder, och det föreslås också tas bort i den nationella implementeringen av direktivet (se lagrådsremiss Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk från den 22 december 2021). För elsidan har krav på mätning istället införts i det så kallade Elmarknadsdirektivet⁶, och Kommissionen föreslås nu alltså att motsvarande sker för naturgasleveranser i Gasmarknadsdirektivet. **Energigas Sverige understryker vikten att i det sammanhanget även ta hänsyn till de överväganden som gjordes avseende spiskunder för gas i tidigare lagstiftning.**

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (EUT L 315, 14.11.2012, s.1, Celex 32012L0027).

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2002 av den 11 december 2018 om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (elmarknadsdirektivet)

Samma situation, att det inte är ekonomiskt försvarbart att ställa krav på individuell mätning av spiskunder för gas, gäller fortfarande. Artikel 16, 19 och 20 i nu föreslaget direktiv bör därmed formuleras så att möjlighet till undantag från mätning kan medges i de fall där det inte är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt eller proportionerligt i förhållande till möjliga energibesparingar. I detta sammanhang är det även viktigt att inte finns krav på att genomföra kostnadsbedömningar vart 4:e år för mätning av spiskunder utan att spiskunder undantas helt i enlighet med tidigare lagstiftning. I Sverige finns drygt 70 000 spiskunder i Stockholm, Malmö samt Göteborg.

Denna synpunkt gäller även kraven i Annex II där det bland annat anges att om en utbyggnad av smarta mätare bedöms positivt ska 80 procent av slutkunderna vara utrustade med smarta mätare inom sju år från det att bedömningen gjorts. **Även här understryker Energigas Sverige vikten av att spiskunderna inte omfattas av kravet.** Spiskunderna på den svenska gasmarknaden utgör cirka 80 procent av de totala gaskunderna. Volymmässigt utgör dessa kunder dock mindre än 1 procent av den totala naturgas- och biogasvolymen (västsvenska gasnätet och Stockholms gasnät).

Med vänliga hälsningar

Maria Malmkvist
Vd

Anna Liljeblad
Ansvarig Industri och Distribution